

A barátság (nem tudom, szabad-e annak neveznem!?) nem szakadt meg. Ő lett kandidátus, főiskolai tanár, tudományok doktora, egyetemi tanár, főszerkesztő, s bár továbbra is rendszeresen találkoztunk, immár otthoni fehér asztal mellett is, a huzamosan mellette maradók, Imre Mihálytól Olasz Sándorig, alighanem többet tudnak későbbi éveiről. Az *Alföld* szerkesztőjeként is több írást kértem tőle lapunknak, s nem hiába. A Németh László-számunkhoz a családtól nagy nehezen megszerzett, tulajdonképpen tiltott kéziratot, a *Harc a jólét ellen* című drámát csak az ő magyarázó jegyzeteivel lehetett közölni. Ez azonban már egy más történet, egykor szintén megírható.

Külső rangok, tudományos fokozatok dolgában ha utóbb azután mellé is furakodtam, az igazi értékek dolgában, félek, már sosem érhetem utol. Nyilván rajtam kívül még sokaknak adott életre szóló indítást egy nem könnyű korszakban, esetemben 59 és 63 között. Műveltség, tisztesség, tudás, tanítás, tudomány – nagyszerű indítás volt, hogy lám ezzel is lehet sokra vinni, se lepaktálni, se elzúlni nem muszáj, feladni sem kell semmit. Az egykori gimnazista kamaszos tűzzel szeretett bele ebbe a nehéz, de boldogító életformába, s most, túljárva a hatvanon megnyugvással tapasztalja, hogy se különbet, se hasznosabbat, se boldogítóbbat nem talált azóta se. Mint a bibliai történetben Saul, aki egy számár keresésére indult, de egy királyságot talált. El akartuk végezni a gimnáziumot, s ehelyett egy életre szóló kincset találtunk, nemcsak Grezsa Ferenc, hanem más tanáraink jóvoltából is. Így hát őrizi és őrizze bár szobor is az ő alakját, halhatatlansága inkább azokban van, akikben példája életre kelt, s adódik (talán, higgyünk ebben) tovább, tovább. Ez a szellemi és erkölcsi kiválóság igazi jutalma, ez vigasztal és emel fel, ha olyasvalakire emlékezünk, akihez tisztelet és hála köt.

PÜSKI SÁNDOR, NÉMETH ÁGNES, GREZSA FERENC
(Hódmezővásárhely, 1988)